“Specjaliści”

– broszura informacyjna dla osób z wykształceniem zawodowym pragnących pracować w Norwegii

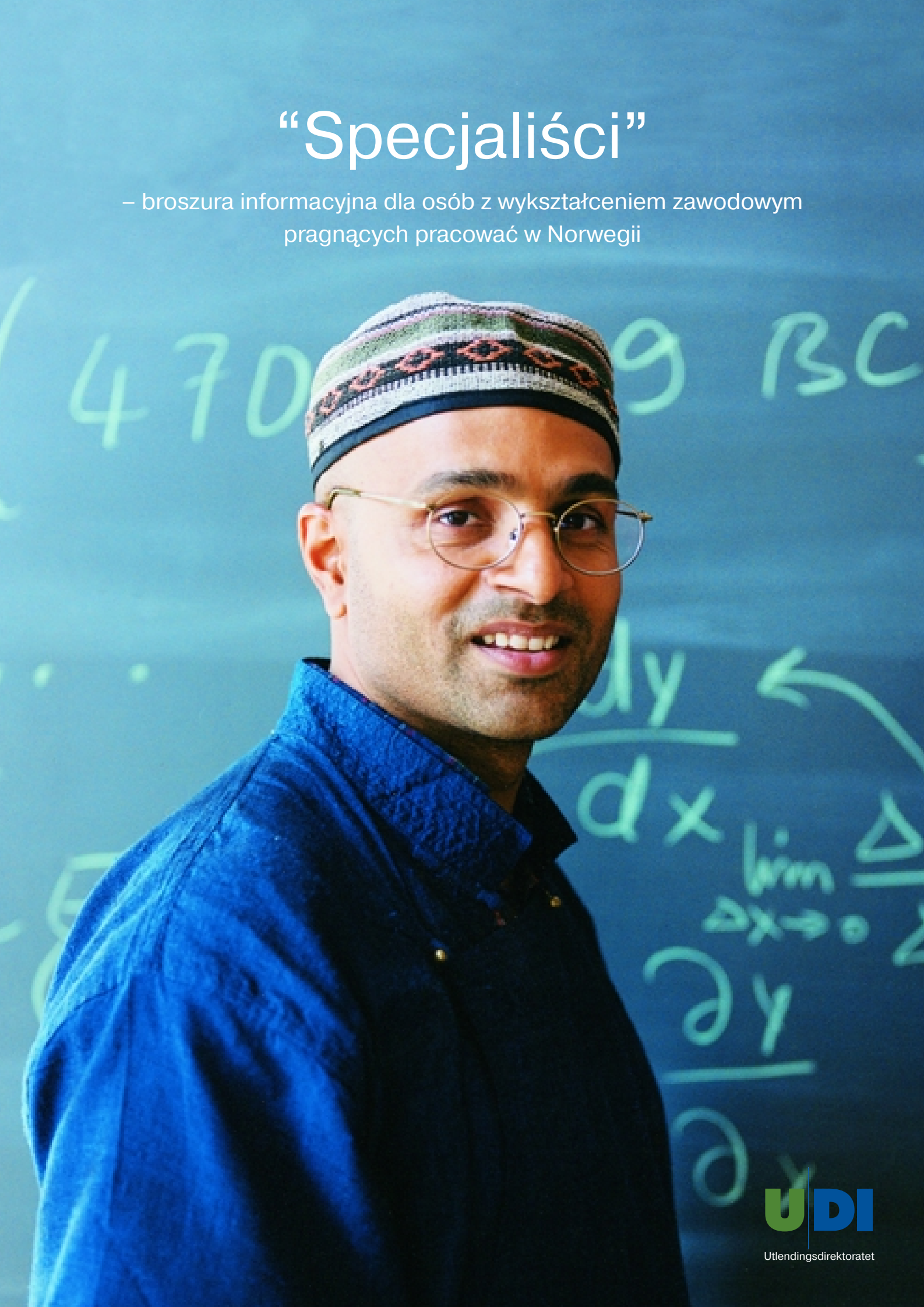

UDI
Utlendingsdirektoratet

SPIS TREŚCI

3 Przepisy dotyczące specjalistów

4 Rozmowa z nauczycielem
Aseem Shrivastava

6 Jakie warunki muszą spełnić osoby z wykształceniem zawodowym, aby móc wystąpić z wnioskiem o pozwolenie na pracę

7 Wniosek o pozwolenie na pracę

8 Rozmowa z pielęgniarką
Anną Majerz Cebulą

10 Przedsiębiorstwa zajmujące się pośrednictwem pracy

11 Personel medyczny i autoryzacja

Niniejsza broszura wydana przez norweski Utlendingsdirektorat (Urząd d/s Cudzoziemców) zawiera informacje dotyczące wymogów, stawianym cudzoziemcom posiadającym wykształcenie zawodowe lub kwalifikacje specjalne, starającym się o pozwolenie na pracę w Norwegii.

Po wprowadzeniu z dniem 1 stycznia 2002 zmian w zasadach udzielania pozwolenia na pracę osobom posiadającym tego typu kwalifikacje, łatwiej jest osobom posiadającym wykształcenie zawodowe starać się o pozwolenie na pracę w Norwegii.

INFORMACJE OGÓLNE

Podstawową zasadą obowiązującą w Norwegii jest konieczność posiadania pozwolenia na pracę przez cudzoziemców, zamierzających podjąć pracę płatną lub bezpłatną, lub prowadzić własną działalność gospodarczą w Norwegii. Wyjątek od tej zasady dotyczy obywateli krajów nordyckich, którzy nie potrzebują pozwolenia na pracę w Norwegii.

Wymogi dotyczące obywateli krajów należących do Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EEA) i Europejskiej Strefy Wolnego Handlu (EFTA) nie są omawiane w niniejszej broszurze.

Informacje dotyczące pozwolenia na pracę dla osób pragnących pracować na przykład jako au-pair, praktykant, pracownik sezonowy etc. można znaleźć na stronach internetowych UDI (Urzędu ds. Cudzoziemców) http://www.udi.no

Prosimy zwrócić uwagę, że zasady omawiane w niniejszej broszurze mogą ulec zmianom.

PRZEPISY DOTYCZĄCE SPECJALISTÓW

Warunkiem udzielenia pozwolenia na pracę osobie posiadającej wykształcenie zawodowe i/lub specjalne kwalifikacje jest, by jej lub jego wiedza była niezbędna do prowadzenia przez pracodawcę jego działalności. Oznacza to, że praca, którą osoba starająca się o pozwolenie na pracę będzie wykonywać, musi wymagać wykształcenia zawodowego.

Od dnia 1 stycznia 2002 obowiązują uproszczone zasady rozpatrywania wniosków o pozwolenie na pracę dla osób posiadających wykształcenie zawodowe zwane również “przepisami dotyczącymi specjalistów” (por. Przepisy o cudzoziemcach, § 2 i § 3 ust. 2, lit. a). W związku ze zmianami przepisów wprowadzono między innymi limit zatrudnienia osób posiadających wykształcenie zawodowe lub kwalifikacje specjalne, które mogą uzyskać pozwolenie na pracę. Limit ten został w styczniu 2002 ustalony na 5000 osób. Oznacza to, że aż do momentu wyczerpania tego limitu nie jest konieczne spełnienie warunku, że pozwolenie na pracę w charakterze specjalisty można otrzymać dopiero, gdy pracodawca nie jest w stanie obsadzić danego stanowiska rodzimą siłą roboczą (ew. siłą roboczą z krajów EEA lub EFTA). Jeżeli wspomniany limit zostanie osiągnięty, nadal będzie możliwe uzyskanie pozwolenia na pracę jako specjalista, jednakże na zaostrzonych zasadach.

Warunkiem udzielenia pozwolenia na pracę osobie posiadającej wykształcenie zawodowe i/lub specjalne kwalifikacje jest, by jej lub jego wiedza była niezbędna do prowadzenia przez pracodawcę jego działalności. Oznacza to, że praca, którą osoba starająca się o pozwolenie na pracę będzie wykonywać, musi wymagać wykształcenia zawodowego.

z nauczycielem ASEEM SHRIVASTAVA

Aseem Shrivastava z Indii pragnął odmiany w swoim życiu i chciał zdobyć doświadczenie zawodowe za granicą. Jego pracodawca, United World College (UWC) w Indiach, zaproponował mu nowe stanowisko wykładowcy filozofi w norweskim odpowiedniku jego szkoły - Red Cross Nordic UWC w Sogn og Fjordane w Norwegii. Po roku pobytu w Norwegii Aseem Shrivastava doskonale się tu czuje i pragnie udzielić cudzoziemcom starającym się o pracę w Norwegii następującej rady: - Zabierzcie z sobą ciepłą odzież wełnianą!

Dla Aseema Shrivastavy nie jest to pierwszy pobyt i praca za granicą. Studiował w USA i pracował tam jako nauczyciel na poziomie collegu przez ponad 10 lat. Potem wrócił do Indii, ale po czterech latach spędzonych w kraju ojczystym zapragnął znowu wyjechać za granicę.

- Pragnąłem zmiany w moim życiu i chciałem popracować w innym kraju niż Indie i USA. Jednocześnie chciałem nadal pracować w szkole należącej do UWC. Stanowisko w Norwegii bardzo mi odpowiadało, mówi Aseem Shrivastava.

Opowiada on, że załatwianie spraw formalnych w jego przypadku przebiegało nieco wolniej, niż oczekiwał. Jego nowy pracodawca przysłał mu umowę o pracę i papiery imigracyjne w połowie kwietnia. Aseem wysłał podanie do konsulatu norweskiego i czekał aż do sierpnia zanim dostał pozwolenie na pracę.

- Nie było żadnych problemów z podaniem, tylko po prostu zajęło to więcej czasu niż oczekiwał. Przyjechałem do Norwegii dopiero w połowie sierpnia – trochę z opóźnieniem w stosunku do pierwotnych planów, mówi Aseem.

Ale warto było poczekać. Aseem czuje się doskonale jako nauczyciel w Sogn og Fjordane i bardzo chwali swoją szkołę.

- Środowiśka pracy w Norwegii różni się bardzo od úrodowiska w Indiach. Tutaj ludzie są bardziej profesjonalni, a stosunki między personelem a zarządem i kierownictwem są bardziej uporządkowane, dodaje Aseem.

Aseem szybko przywykł do pracy w Norwegii. System nauczania, pracownicy i uczniowie w tej międzynarodowej szkole w Sogn og Fjordane mają cechy wspólne z poprzednim miejscem pracy Aseema w Indiach. Ponadto, językiem roboczym i wykładowym jest angielski, toteż Aseem nie ma problemów językowych na codzień. Przyznaje on jednak, że pragnąłby lepiej mówić po norwesku.

- Radziłbym innym cudzoziemcom pragnącym pracować w Norwegii nauczyć się języka norweskiego, ponieważ nie znając języka dużo się traci, radzi Aseem Shrivastava.

Posiada on już umowę o pracę jako wykładowca filozofii na następny rok, ale ma nadzieję popracować w Norwegii jeszcze 2-3 lata. Potem chce wrócić do Indii – czuje się do tego zobowiązany.

- Praca w Norwegii jest pięknym przeżyciem, jest to sprawiedliwe społeczeństwo, gdzie człowiek jest dobrze traktowany. Dla mnie największą różnicę stanowił klimat. Moja rada dla osób pragnących pracować tutaj to: Zabierzcie z sobą ciepłą odzież wełnianą i załatwcie sobie urlop latem, abyście mogli pojechać w cieplejsze strony!

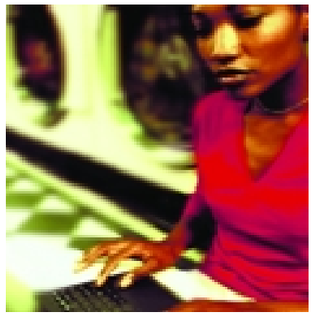

JAKIE WARUNKI MUSZĄ SPEŁNIĆ OSOBY

Z WYKSZTAŁCENIEM ZAWODOWYM, ABY MÓC WYSTĄPIĆ Z WNIOSKIEM O POZWOLENIE NA PRACĘ

Poniżej znajdziecie Państwo opis warunków ogólnych i pojęć używanych w §2 i §3 Przepisów o cudzoziemcach.

"WYKSZTAŁCENIE ZAWODOWE"

Pod pojęciem "wykształcenie zawodowe" należy rozumieć, że dana osoba posiada wykształcenie w określonym zawodzie na poziomie minimum szkoły średniej. Osoba starająca się o pozwolenie na pracę musi być w stanie udokumentować posiadanie takiego wykształcenia .

"KWALIFIKACJE SPECJALNE"

W tym przypadku wymaga się, aby praktyka zawodowa (i ewentualne kursy) obejmowały okres dłuższy, niż samo wykształcenie zawodowe w danej dziedzinie.
Osoba starająca się o pozwolenie na pracę musi być w stanie udokumentować posiadanie takich kwalifikacji.

Każdy wniosek o pozwolenie na pracę podlega konkretnej ocenie indywidualnej.

"OFERTA PRACY"

Zanim osoba posiadająca wykształcenie zawodowe i/lub kwalifikacje specjalne może złożyć wniosek o pozwolenie na pracę, musi ona posiadać konkretną ofertę pracy. Istnieje specjalny blankiet do tego celu zatytułowany "Offer of Employment" ("Oferta zatrudnienia"). Blankiet, który powinien wypełnić pracodawca, można otrzymać na policji. Blankiet/oferta musi być podpisany/-a przez osobę ubiegającą się o pozwolenie na pracę. Oferta pracy musi z zasady obejmować okres co najmniej jednego roku.

"WARUNKI PŁACY I PRACY"

Warunki płacy i pracy nie mogą być gorsze od tych, które obowiązują w umowach zbiorowych, w uregulowaniach zawartych w siatce płac, lub od warunków normalnych w danym miejscu pracy lub grupie zawodowej.

"MIEJSCE PRACY"

Pozwolenie na pracę dla osób z wykształceniem zawodowym dotyczy określonego rodzaju pracy/stanowiska oraz określonego miejsca pracy. Pracownik taki nie może przeto podjąć innej pracy w tym samym lub w innym zakładzie pracy.

W przypadku, gdy dana osoba ma być zatrudniona w przedsiębiorstwie prowadzącym prywatne pośrednictwo pracy, obowiązują wymogi specjalne. Bliższe informacje na ten temat zawarte są pod punktem "Przedsiębiorstwa zajmujące się pośrednictwem pracy".

Pracodawca musi mieć siedzibę w Norwegii.

WNIOSEK O POZWOLENIE NA PRACĘ

Poniżej uzyskacie Państwo informacje o trybie rozpatrywania wniosków o pozwolenie na pracę. Tryb ten bywa różny, zależnie od tego kim jest osoba składająca wniosek , od jej doświadczenia i kwalifikacji zawodowych oraz kraju, z którego stara się ona o pozwolenie na pracę.

Osoby składające wniosek z krajów nie objętych obowiązkiem wizowym

Osoba posiadająca ofertę pracy

Jeżeli osoba posiadająca wykształcenie zawodowe lub kwalifikacje specjalne otrzymała już konkretną ofertę pracy, to może ona złożyć wniosek w najbliższej norweskiej placówce dyplomatycznej (ambasadzie lub konsulacie generalnym), lub pojechać do Norwegi i złożyć wniosek na policji na miejscu.

Osoba nie posiadająca oferty pracy

Osoba posiadająca wykształcenie zawodowe lub kwalifikacje specjalne, nie posiadająca oferty pracy, może pojechać do Norwegii i starać się tu o pracę. Jeżeli osoba taka otrzyma ofertę pracy, może ona złożyć wniosek o pozwolenie na pracę na policji w miejscowości, gdzie ma ona zamiar pracować.
Nie jest dozwolone rozpoczęcie pracy zanim nie otrzyma się pozwolenia na pracę.

Osoby z krajów objętych obowiązkiem wizowym

Osoba posiadająca ofertę pracy

Osoba posiadająca kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje specjalne, która już posiada ofertę pracy, lub która zawarła umowę o pracę z zakładem pracy w Norwegii, może złożyć podanie o wizę dla osób starających się o pracę lub wniosek o pozwolenie na pracę w ambasadzie norweskiej lub w konsulacie generalnym Norwegii w danym kraju.
Po otrzymaniu wizy dla osób starających się o pracę może ona pojechać do Norwegii i złożyć na policji wniosek o pozwolenie na pracę . Nie jest jednak dozwolone rozpoczęcie pracy zanim UDI (Urząd d/s Cudzoziemców) nie udzieli pozwolenia na pracę. Alternatywą takiego rozwiązania może być poczekanie w kraju ojczystym na wynik rozpatrzenia przez UDI w Norwegii wniosku o pozwolenie na pracę. W takim przypadku osoba składająca wniosek będzie mogła rozpocząć pracę natychmiast po przyjeździe do Norwegii.

Osoba bez oferty pracy

Osoby posiadające wykształcenie zawodowe lub kwalifikacje specjalne, i pragnące pojechać do Norwegii celem znalezienia pracy, mogą również złożyć wniosek o wizę dla starających się o pracę. Osoby, które znalazły pracę, mogą złożyć na policji wniosek o pozwolenie na pracę . Jeżeli dana osoba nie otrzyma żadnej oferty pracy w Norwegii, to będzie ona musiała wrócić do kraju ojczystego, gdy okres ważności wizy dobiegnie końca.

Przepisy wspólne dla osób z krajów objętych obowiązkiem wizowym i krajów nie objętych takim obowiązkiem:

1. Kiedy należy złożyć wniosek o pozwolenie na pracę

Osoby przebywające w Norwegii na podstawie wizy dla starających się o pracę, lub nie podlegające obowiązekowi wizowemu, muszą złożyć wniosek o pozwolenie na pracę przed upływem okresu ważności wizy.
Wniosek należy złożyć na policji w miejscu, gdzie kandydat zamierza pracować.

2. Tymczasowe pozwolenie na pracę

Jak wspomniano wyżej, nie wolno rozpocząć pracy przed uzyskaniem pozwolenia na pracę. Pozwolenia tego udziela UDI (Urząd d/s Cudzoziemców).

Policja ma jednakże moliwość udzielenia tymczasowego pozwolenia na pracę, jeżeli spełnione są określone warunki. Osoba składająca wniosek musi m. in. posiadać wykształcenie zawodowe, a oferowana jej praca musi wymagać takiego wykształcenia.

3. Okres ważności pozwolenia na pracę

Pozwolenia na pracę udziela się zazwyczaj na okres jednego roku, z możliwością przedłużenia. Po trzech latach osoba z wykształceniem fachowym ma prawo uzyskać pozwolenie na osiedlenie się (bosettingstillatelse.). Osoba, która uzyskała pozwolenie na osiedlenie się ma prawo do stałego pobytu w Norwegii i nie jest już zobowiązana pracować u określonego pracodawcy lub w określonym miejscu pracy.

4. Osoby ubiegające się o azyl

Osoby przebywające w Norwegii w związku z wnioskiem o azyl lub czekające na wyjazd z Norwegii po odmownym załatwieniu wniosku, nie mają prawa ubiegać się o pozwolenie na pracę.

z pielęgniarką ANNĄ MAJERZ CEBULĄ

Ciekawość zwabiła Annę Majerz Cebulę z Krakowa w Polsce do Oslo. Dzięki swoim kwalifikacjom i umiejętnościom zawodowym, oraz pomocy norweskiego pracodawcy, Anna mogła zrealizować swoje marzenia o pracy w norweskim domu opieki nad ludźmi starszymi. Jednak pomimo, że Anna lubi ryby, tęskni ona do polskich pierogów.

Anna czytała trochę o Norwegii i oglądała film o tym kraju w telewizji. Później zobaczyła program telewizyjny o tym, że Norwegia potrzebuje pielęgniarek.
- Zainteresowalo mnie to, choć trochę się bałam. Nigdy przedtem nie byłam za granicą. Jednakże była to dobra oferta i moja ciekawość wzięła górę. Poprzez współpracę między norweskim Aetat a polskim Urzędem Pracy w zakresie rekrutacji polskiego personelu medycznego, Anna nawiązała kontakt z norweskimi pracodawcami. Zaprezentowali się oni Annie i jej polskim kolegom w Warszawie wiosną 2001.

Anna podpisała umowę o pracę z St Hanshaugen omsorgssenter. Z kontraktem w kieszeni Anna rozpoczęła trzymiesięczny kurs językowy w Polsce. W międzyczasie zaczął się proces załatwiania formalności. Papiery jej przeszły przez “młyn” polskiej i norweskiej biurokracji. Anna wyciągnęła z szuflady niezbędne dokumenty osobiste oraz dokumentację pozdawanych egzaminów i wyciąg ocen, załatwiła tłumaczenia tych dokumentów, złożyła podanie o autoryzację w SAFH (Państwowym Biurze ds. Autoryzacji Personelu Medycznego) i wniosek o pozwolenie na pracę w Norwegii przez ambasadę norweską w Warszawie.

Równolegle z tym nowy pracodawca Anny w Oslo działał aktywnie wypełniając dokumenty i starając się o niezbędne pozwolenia z UDI.
- W moim przypadku nie upłynęło więcej czasu niż miesiąc, zanim otrzymałam autoryzację, ofertę pracy i pozwolenie na pracę, mówi Anna. Ale wielu z moich znajomych musiało czekać 3-4 miesiące na niezbędne pozwolenia, dodaje ona. W szeregu wypadków przyczyną tego była niedokładnie przez pracodawcę sformułowana oferta pracy (“Offer of Emplyment”).

Anna uważa, że szybkie rozpatrzenie sprawy zawdzięcza swojemu nowemu pracodawcy – St. Hanshaugen omsorgssenter. Pracodawca jej przez cały czas aktywnie włączał się w proces załatwiania sprawy, pomagał jej i utrzymywał z nią kontakt, między innymi przez e-mail. Zarówno Anna, jak i jej pracodawca podkreślają, jak ważne jest załatwienie zawczasu wszystkich pozwoleń. Wiele osób starających się o pracę w Norwegii nie ma już pracy w Polsce, do której może wrócić i dlatego ważne jest, aby osoba taka mogła wyjechać do swojego nowego pracodawcy zaraz po ukończeniu kursu językowego.

Anna przyjechała do Oslo jesienią 2001.
- Podoba mi się moja nowa praca. Jest lżejsza niż w Polsce, mówi Anna.

W jej dawnym miejscu pracy, w domu opieki “Rydygiera” w Krakowie, na oddziale chirurgicznym zatrudnionych było 5 pielęgniarek, które miały pod opieką 50 pacjentów. Na nocnych dyżurach pracowały tylko 3 osoby. Pomimo, że w Norwegii zarabia się lepiej, to nie płaca była dla mnie najważniejsza, opowiada Anna:

- To chęć podjęcia nowej pracy i ciekawość skłoniły mnie do tej decyzji. Słyszałam o Norwegii i o norweskich domach opieki, i nie żałuję. Już złożyłam wniosek o przedłużenie pozwolenia na pobyt na następny rok.

Anna jest zdania, że największe trudności sprawia język. Bardzo ważne jest dobre opanowanie języka norweskiego, uważa Anna.
- Uczęszczałam na kurs językowy tu w Norwegii, rozmawiam po norwesku w domu i ze znajomymi, ale język norweski jest trudny do opanowania – mimo, że Norwegowie są bardzo chętni do pomocy, mówi Anna, ktorej udało się zaspokoić swoją ciekawość w trakcie rocznego pobytu i pracy w norweskim domu opieki.
- Mimo, że lubię ryby, tęsknię czasami za polskim bigosem, dodaje Anna Majerz Cebulą z uśmiechem.

PRZEDSIĘBIORSTWA ZAJMUJĄCE SIĘ POŚREDNICTWEM PRACY

Intencją UDI (Urzędu ds. Cudzoziemców) jest jednakowe traktowanie wszystkich zakładów pracy/pracodawców. Dotyczy to również przedsiębiorstw zatrudniających pracowników zagranicznych celem wynajmowania tych pracowników innym pracodawcom (prywatne pośrednictwo pracy), takich jak firmy Manpower, Adecco etc. Norweskie organy władz ds. cudzoziemców muszą przez cały czas być informowane o miejscu pobytu i rodzaju pracy wykonywanej przez pracowników zagranicznych. Władze te pragną ponadto kontaktować się wyłącznie z jednym pracodawcą.

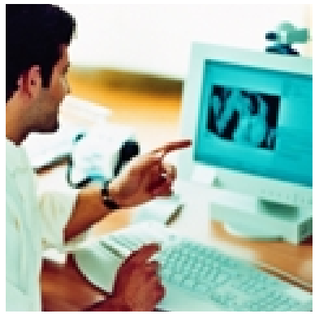

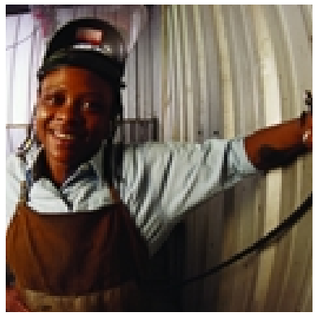

Urząd d/s cudzoziemców (UDI) stawia przeto takim przedsiębiorstwom określone wymagania. Dotyczy to zarówno warunków o charakterze ekonomicznym, jak i sposobu prowadzenia działalności. UDI wymaga między innymi, by przedsiębiorstwo takie było zarejestrowane w norweskim Rejestrze Przedsiębiorstw w Brønnøysund jako przedsiębiorstwo, którego działalność ma na celu pośrednictwo pracy wyżej opisanego typu.

Władze norweskie stawiają ponadto jako warunek, że pracownik musi być zatrudniony na stałe, oraz że ma on wykonywać zadania wymagające fachowca z odpowiednim wykształceniem zawodowym.

UDI wydał specjalny okólnik, precyzujący wyżej wspomniane wymogi.

PERSONEL MEDYCZNY I AUTORYZACJA

Zagraniczny personel medyczny musi mieć autoryzację
lub licencję wydaną przez Statens autorisasjonskontor for helsepersonell (Państwowe Biuro d/s Autoryzacji Personelu Medycznego), aby móc podjąć pracę w Norwegii.
Taka autoryzacja musi być wydana przed rozpatrzeniem przez UDI wniosku o pozwolenie na pracę jako specjalisty, dla takich grup zawodowych jak na przykład lekarze i pielęgniarki.

Statens autorisasjonskontor for helsepersonell (SAFH) (Państwowe Biuro d/s Autoryzacji Personelu Medycznego) ma następujący adres:
Postboks 8053 Dep, 0031 Oslo
Telefon +47 22 00 39 50,
telefaks +47 22 00 39 99
E-post postmottak@safh.stat.no

Na stronach internetowych http://www.safh.no mogą Państwo znaleźć informacje odnośnie trybu załatwiania autoryzacji.

Utlendingsdirektoratet (UDI)
(Urząd d/s Cudzoziemców)
Postboks 8108 Dep, 0032 Oslo
Adres dla odwiedzających:
Hausmanns gate 21
Telefon: +47 23 25 15 00
Telefaks: +47 23 35 15 01
Adres internetowy: www.udi.no
E-mail: udi@udi.no

UDI ma specjalny servis informacyjny (OTS) dla osób starających się o różnego typu pozwolenia, gdzie można otrzymać odpowiedź na pytania na temat:

- Trybu składania wniosków
- Długości okresu rozpatrywania wniosków
- Rozwoju sprawy/czy zapadła już decyzja
- Dokąd wysłano odpowiedź

Godziny otwarcia:
W dni powszednie: 09.00 – 14.30
Telefon + 47 23 35 16 00
E-mail: ots@udi.no

Broszura wydana przez: Utlendingsdirektoratet (Urząd d/s Cudzoziemców) Design: Geelmuyden.Kiese. Zdjęcia: Sten Magne Klann, ScanPix, Stone. Druk: Merkur Trykk. Nakład: 5 000